

LR Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Audito komitetui
Pirmininkei p. Jolitai Vaickienei

Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras
Ominių g. 12, 01122 Vilnius

2014-06-30 Nr. NISC/LRS-2

Dėl Labdaros ir paramos įstatymo pataisos Nr. XIIP-1405 (2)

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras“, dalyvavęs Labdaros ir paramos įstatymo (LPI) pataisos Nr. XIIP-1405 (2) svarstyme LR Seimo Audito komitete 2014 m. birželio 18 dieną, siūlo tobulinti Labdaros ir paramos įstatymą.

Siūloma įstatymo 7 straipsnį papildyti 5 ir 6 dalimis ir jas išdėstyti taip:

- „5. Parama pagal šį įstatymą pripažįstama ir tais atvejais, kai ją besivystančiose valstybėse registruotiems ne pelno subjektams teikia Lietuvos Respublikoje registruotos ne pelno organizacijos. Besivystančiomis valstybėmis laikomos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Vystomojo bendradarbiavimo direktorato patvirtintame oficialios paramos vystymuisi gavėjų sąrašė esančios valstybės.
6. Šio straipsnio 5 dalis netaikoma paramai, teikiamai ne pelno subjektams registruotiems tikslinėse teritorijose. Tikslinės teritorijos yra suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Pelno mokesčio įstatyme.

Tikslas

Pataisos tikslas yra sudaryti Lietuvos nevyriausybiniam sektoriui palankias sąlygas Lietuvos ir Europos Sąjungos (ES) vystomojo bendradarbiavimo politikai įgyvendinti. Įtraukus besivystančių valstybių ne pelno subjektus į paramos gavėjų sąrašą, Lietuvos ne pelno subjektų skiriama parama partneriams besivystančiose valstybėse bus laikoma teisėta pagal Lietuvos įstatymus. Teisinis paramos reguliavimas taps aiškesnis, Lietuva taps visaverte šalimi donore, neapmokestinančia paramos skyrimo besivystančioms šalims.

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras“

☎ tel/faks.: (8-5) 2126045, (8-5) 2618782 ✉ Ominių g. 12, LT-01122 Vilnius 🌐 www.nisc.lt ✉ info@nisc.lt
Įmonės kodas 192013926 # a/s LT36 7044 0600 0109 6326, AB SEB bankas, b/k 70440

Paaiškinimai

Šiuo metu Lietuvoje galioja 1993 m. priimtas Labdaros ir paramos įstatymas (su pakeitimais), teisėtai paramos gavėjais laikantis tik Lietuvoje registruotus subjektus. Teisėtomis paramos gavėjomis pagal įstatymą laikomos ir lietuviškos organizacijos užsienyje. Užsienio subjektai tarp paramos gavėjų neminimi (LPI str. 7, žr. žemiau), todėl jiems skiriamos lėšos negali būti laikomos parama.

„7 straipsnis. Paramos gavėjai

1. Paramos gavėjais gali būti Lietuvos Respublikoje įregistruoti:

- 1) labdaros ir paramos fondai;
- 2) biudžetinės įstaigos;
- 3) asociacijos;
- 4) (neteko galios nuo 2006-01-12);
- 5) viešosios įstaigos;
- 6) religinės bendruomenės, bendrijos ir religiniai centrai;
- 7) tarptautinių visuomeninių organizacijų skyriai (padaliniai);
- 8) kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti juridiniai asmenys tampa paramos gavėjais ir įgyja teisę gauti paramą tik šio įstatymo nustatyta tvarka gavę paramos gavėjo statusą.

3. Paramos gavėjais gali būti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame sąraše nurodytos užsienyje esančios lietuvių bendruomenės, kitos lietuviškos įstaigos ar organizacijos ir tarptautinės labdaros organizacijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-461](#), 2005-12-20, *Žin.*, 2006, Nr. 4-96 (2006-01-12“.

2013 m. priimtas Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos teikimo įstatymas reguliuoja valstybės institucijų teikiamos pagalbos skyrimą. Nevyriausybinėms organizacijoms jis taikomas, kai pastarosios administruoja Lietuvos vyriausybės ar savivaldybių skiriamas vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos lėšas. Gaudamos lėšas iš užsienio valstybių, Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, Lietuvos fizinių ir/ar juridinių asmenų, nevyriausybines organizacijos privalo vadovautis LPI, kuris nenumato sąlygų tokias surinktas lėšas skirti besivystančių šalių (pvz., Baltarusijos, Gruzijos, Ukrainos, Moldovos ir kitų) ne pelno organizacijoms.

Susidariusi teisinė situacija Lietuvos ne pelno organizacijas įpareigoja besivystančioms valstybėms skiriamas lėšas laikyti lėšomis, panaudotomis ne pagal Labdaros ir paramos įstatymą. Pagal Pelno mokesčio įstatymo [37³ str.](#) jos yra apmokestinamos 15 proc. Pelno mokesčiu. Be to, Valstybinė mokesčių inspekcija, nustatiusi tokius pažeidimus, be paramos apmokestinimo, taip pat turi teisę atimti iš Lietuvos ne pelno subjekto paramos gavėjo statusą.

Argumentai

2004 m. Lietuva iš paramos gavėjos tapo šalimi donore. Tokį įsipareigojimą teikti paramą besivystančioms šalims Lietuva prisiėmė pasirašydama stojimo į Europos Sąjungą (ES) sutartį. Tačiau Labdaros ir paramos įstatymas liko nepakitęs. Susidariusi teisinė situacija nesudaro tinkamų sąlygų Lietuvos nevyriausybiniam sektoriui įgyvendinti šalies įsipareigojimus ES, įgyvendinant tiek pastarosios, tiek Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politiką.

LR Teisingumo ministerijos parengta LR labdaros ir paramos fondų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1405 (2), šiuo metu svarstomas LR Seime, numato paramos teikimo Europos Ekonominės Erdvės teritorijoje galimybes. Tai sveikintinas žingsnis, tačiau nesusijęs su galimybe Lietuvoje registruotiems ne pelno organizacijoms skirti paramą besivystančių šalių ne pelno vienetais.

Įvertinę LR Teisingumo ministerijos pastabą dėl galimo piktnaudžiavimo siūloma pataisa, arba pinigų plovimo rizikos, siūlome daryti išimtį valstybėms, kuriose nėra finansinio-administracinio skaidrumo, nėra efektyvaus keitimosi informacija bei taikomi lengvatiniai mokesčių tarifai. Tokios valstybės yra įtrauktos į LR Finansų ministro įsakymu Nr. 344, 2001 m. gruodžio 22 d. patvirtintą tikslinių teritorijų sąrašą („Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 344 „Dėl Tikslinių teritorijų sąrašo patvirtinimo“).

Atsižvelgdami į LR Teisingumo ministerijos pastabą dėl galimo nusikalstamų ar teroristinių organizacijų finansavimo, norėtume pabrėžti, kad apmokestinimas pelno mokesčiu nėra prevencinė priemonė prieš tokių organizacijų rėmimą. Lietuva, būdama ES nare, turi taikyti efektyvesnes priemones, užkertančias kelią terorizmo ar nusikalstamos veiklos rėmimui, būtent, ES Tarybos reglamentą Nr. 2580/200 dėl asmenų ir grupuočių, susijusių su terorizmu, sąrašo. Šis dokumentas draudžia valstybėms narėms finansuoti sąraše esančius asmenis bei gruputes; sąrašas atnaujinamas kas 6 mėnesius.

Norėtume pabrėžti, kad didelė dalis paramos, išsivysčiusių valstybių ar tarptautinių organizacijų skiriamos per Lietuvoje registruotas ne pelno organizacijas, yra lėšos, kurių panaudojimą aiškiai reglamentuoja ir kontroliuoja tų šalių įstatymai ar tarptautinių organizacijų atskaitomybės ir kontrolės taisyklės. Tad argumentas, kad neįmanoma užtikrinti paramos, skiriamos užsienio subjektams, panaudojimo kontrolę, neatsižvelgia ir neįvertina šių subjektų griežtų paramos panaudojimo priežiūros ir kontrolės mechanizmų, pavydžiui, ES Europeaid ar JAV Tarptautinės Paramos Agentūros (USAID).

Tad VMI ypatingą dėmesį turėtų skirti tik paramos, kurios šaltinis yra Lietuvoje registruotų pelno siekiančių subjektų skiriamos lėšos, panaudojimą. Tuo tikslu įgaliotos institucijos turėtų patvirtinti atitinkamas paramos panaudojimo ataskaitos taisykles, o ne pelno organizacijos, teikdamos paramą užsienio ne pelno subjektams, pateikti nustatytus dokumentus, įrodančius, kad parama teikiama šių juridinių asmenų ar kitų organizacijų veiklos dokumentuose numatytiems visuomenei naudingiems tikslams.

Prašome LR Seimo Audito komitetą įvertinti bei išanalizuoti šią informaciją, patobulinti pataisos projektą Nr. XIIP-1405 (2) kaip siūloma šiame rašte bei jam pritarti.

Pridedama: Labdaros ir paramos projekto pataisos Nr. XIIP-1405 (2) papildytas projektas.

Direktorius

Martinus Žaltauskas

Pritaria:

Labdaros ir paramos fondas „Pact Europe“
Nacionalinė nevyriausybių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų (NNVBO) platforma

Platformos nariai:

Lietuvos moterų draugija
Neformaliojo švietimo asociacija „Jaunimo akademija“
VšĮ „New Ideas“
VšĮ „Socialiniai paramos projektai“
Regionų ir demokratijos plėtros institutas
Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugija
Asociacija „Pozityvus gyvenimas“
Lietuvos žmogaus teisių centras
VšĮ „Trust in Development“
Ekonominių tyrimų centras
Lietuvos vaikų fondas
Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija
Baltijos labdaros fondas „Heifer“
Psichikos sveikatos perspektyvos
Tarptautinis aljansas „Gelbėkit vaikus“
VšĮ „Humana People to People Baltic“
Lygių galimybių plėtros centras
Asociacija „Moterų informacijos centras“
Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras
VšĮ „Rytų Europos studijų centras“

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybių organizacijų informacijos ir paramos centras“

☎ tel/faks.: (8-5) 2126045, (8-5) 2618782 ✉ Odminių g. 12, LT-01122 Vilnius 🌐 www.nisc.lt ✉ info@nisc.lt
Įmonės kodas 192013926 # a/s LT36 7044 0600 0109 6326, AB SEB bankas, b/k 70440

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMAS**

2014 m. d. Nr.
Vilnius

(Žin., 1993, Nr. 21-506; 2000, Nr. 61-1818; 2006, Nr. 4-96)

1 straipsnis. 7 straipsnio 3 dalies pakeitimas ir papildymas 4, 5 bei 6 dalimis

1. Pakeisti 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Paramos gavėjais gali būti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame sąraše nurodytos užsienyje esančios lietuvių bendruomenės ir kitos lietuviškos įstaigos ar organizacijos.“

2. Papildyti 7 straipsnį 4 dalimi:

„4. Parama pagal šį įstatymą pripažįstama ir tais atvejais, kai ji teikiama Europos ekonominės erdvės valstybėse įsteigtiems juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms, kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams. Paramos teikėjas mokesčių administratoriui pateikia Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytus dokumentus, įrodančius, kad jo parama teikiama šių juridinių asmenų ar kitų organizacijų veiklos dokumentuose numatytiems šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodytiems visuomenei naudingiems tikslams.“

3. Papildyti 7 straipsnį 5 ir 6 dalimis:

„5. Parama pagal šį įstatymą pripažįstama ir tais atvejais, kai ją besivystančios valstybėse registruotiems ne pelno subjektams teikia Lietuvos Respublikoje registruotos ne pelno organizacijos. Besivystančiomis valstybėmis laikomos Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos priimtame sąraše esančios valstybės (*OECD DAC List of ODA Recipients*, www.oecd.org).

„6. Šio straipsnio 5 dalis netaikoma labdarai ir paramai, teikiamai ne pelno subjektams, registruotiems valstybėse, esančiose Lietuvos Respublikos Finansų ministro patvirtintame tikslinių teritorijų sąraše (*LR Finansų ministro įsakymas Nr. 344, 2001 m. gruodžio 22 d.*)“.

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2014 m.1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Labdaros ir paramos fondas „Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras“

☎ tel/faks.: (8-5) 2126045, (8-5) 2618782 ✉ Odminių g. 12, LT-01122 Vilnius 🌐 www.nisc.lt ✉ info@nisc.lt
Įmonės kodas 192013926 # a/s LT36 7044 0600 0109 6326, AB SEB bankas, b/k 70440